

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 — „
Negyedévre 2 — „
Egy hónapra 1 — „

Helyesírás ára 4 kr.

Felolvasó szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Nagy hasznos példát sorolt 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alkalmán jutányos áron nyelnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

A potya milliók.

Vásáros napokat élünk itt Debreczenben. Utcáinkon és tereinken meg-elevenedett az élet, nyüzsgő a jövőmenő vidékiek mozgó tábora. A Széchenyi- és Hatvan-utczák alig bírják közvetíteni az óriási forgalmat. Természetes! hisz most van a híres debreczeni »nagyvásár.«

Valamikor hajdanában a fél ország adó-vevő népe szokott volt ezen a vásáron találkozni, s a mire csak szüksége volt a tiszántuli vármegyék lakosságának a közeledő télre, azt mind-mind itt szerezte be nálunk, a Dénes-napi »szabadság«-kor.

Ez az óriási jelentősége természetesen ma már nincsen meg a debreczeni vásároknak sem, mert a gőz és a villam, a centralisatióknak ez a két leggyorsabb és leghatalmasabb ellensége, decentralisálta a mi híres nagy vásárunkat is és szétosztotta Kassa, Szathmár, Sziget, Arad között, sőt juttatott belőle Szoboszló, Bősörmény, Hadháznak is.

Alig van ma már jelentősebb nagy községünk, a hol az életfentartására szükséges dolgokat, sőt a kényelem és fényűzés czikkeit is több-kevesebb mértékben meg ne lehetne találni.

Mindezeket annak igazolása czéljából bocsátjuk előre, hogy eszünk ágában sincs a jelentősége a közelebbi vidék termelési fölségének értékesítése és szükségletének beszerzése szempontjából.

Ezzel a mértékkel mérjük tehát a jelenlegi vásárunkat is. És — ha csak magunkat ámitani nem akarjuk, — be kell vallanunk, hogy a most folyó vásár felette lehangelőlag hat reánk.

A vásárnak csak a külső kerete van meg: a sokadalom, a jövés-menés, a komédiás bódék süketítő lármája, de az adás vevés terén a legnagyobb pangás észlelhető.

A termelők az igazsággal teljesen megegyezőleg panaszkodnak, hogy sem az életnek, sem a jószágnak nincsen ára és a vevők nem kisebb igazsággal vallják be, hogy még ezeket az alacsony árakat sem bírják megfizetni, mert nincsen pénzük.

A nemzeti elszegényedésnek olyan lehangelő tünetei ezek, a melyek ha továbbra is így fejlődnek, föltétlen bizo-

nyossággal a gazdasági tönk szélére juttatják hazánkat.

De mégis . . . mégis . . . bizonyosan tévedünk, csak a vidéki hírlapirodalom szűk látóköre s hiányos értesülései tesznek bennünket ilyen sötétben látókká! Hiszen csak pár napja olvastuk, hogy Magyarország ez időszerint való kincstárnoka, a m. k. pénzügyminiszter, tíz millió forint kamatnélküli kölcsönt bocsátott rendelkezésére az osztrák-magyar banknak az ország jövedelmének feleslegéből.

Álljunk meg e pontnál s gondolkozzunk rajta egy kissé, hiszen ez a tény olyan rózsás színben tünteti föl hazánk közviszonyait, hogy a mi előbb pessimistikus felfogásunk merő kimerának tűnhetik föl.

A pénzügyminiszter ur tehát tíz milliót adott kölcsön még pedig kamat nélkül.

Kinek is adta?
Az osztrák magyar banknak!
Tehát az osztráknak is.

Hogyan, hát csakugyan olyan potya volna minálunk a pénz, hogy a magunk szükségleteire el sem tudjuk már költeni, hanem oda adjuk a kedves osztrák sógoréknak, a kiknek tudvalevőleg már óriási gyakorlottságuk van — a mi pénzünk elkötésében!

De akadnak még (— sajnos mondja a mameluk tábor —) Magyarországon ma is olyan akadékoskodó emberek, a kik meg merik kérdezni a magyar pénzügyminisztertől, hogy ki bizta meg, ki hatalmazta fel őt az osztrák érdekeknek ilyen dédelgetésére? Minő közjogi cautelekkal élt az összeg átbotcsátásakor? s ha vajjon a másik gazda, az osztrák kormány, eleget tett e szintén a quota tárgyában ráháruló ebbeli kötelezettségének?

Köszönettel tartozunk Visontai Soma országgyűlési képviselőnek szombaton megtett interpellációjáért, a melylyel mindenben teljesen egyetértünk, s kíváncsian várjuk a pénzügyminiszter ur válaszát.

Mert mi a magunk részéről bünső tékozlásnak tartjuk, a mit Magyarország pénzügyminisztere most cselekedett, könyelműen odadobván 10,000,000-t annak az érdektársaságnak, a melynek sohasem volt értéke hazánk ipari, kereskedelmi és közgazdasági szükségleteinek felismerésére, vagy ha erre volt: mindig a legridegebb önzés pánccéljával vértette magát érdekeink ellen.

Ha a pénzügyminiszter urnak a milliók így tízével botlanak az útjába,

s nem tud tőlük kényelmesen járni az Ég szerelmére kérjük, ne dobassa határainkon kívül, szórassa el itthon a hazában és a tízmillió után százmillió jogos nemzeti szükséglet nyujtja ki sovárgó kezét.

Mindenesetre különös, sőt fájdalmasan elszomorító jelenség, hogy míg itthon egyre pereg a dob a szegény emberek házatáján; míg itthon a pénzügyi közigazgatás bérenczei a haldokló ember feje alól is kihúzzák pár krajczárnyi adóhátralékért az utolsó párnácskát; míg itthon a folyó évre kivetett adó után is, ha valaki az elméletileg megállapított határnapig bármi okból nem képes arra az évnegyedre esedékes részletét befizetni, minden emberi és isteni jog ellenére egész évre veszik meg tőle a magas százalékkal számított késedelmi kamatot: addig a pénzügyminiszter urnak telik kamat nélküli kölcsönre tíz milliója egy minden ízében osztrák hasznos szövetkezet istápolására.

Szomorú, nagyon szomorú dolgok ezek!

A 67-iki kiegyezésnek átkos voltát alig illusztrálhatnók megkapóbb képpel, mint a melyet éppen most rajzoltunk meg. Ez mutatja, mennyire Ausztria robotosai, Bécs zsoldosai a magyar uralkodó politika vezetői, mikor olyan kérdésben is, a melyet még az a sivár 67-iki alkotmány is kifejezetten elkülönít az u. n. közönsügyektől, t. i. a jegybank kérdésében: lemondanak a speciális magyar érdekek szolgálatáról s hazánk fejlődésének rovására — millió égető szükségletünk esdő kérésére ügyet sem vetve — az osztrák érdekeket hizlalják a mi pénzünkön.

Véget kell ennek vetni minél előbb.

Jajduljon föl végre az annyiszor vérig sértett nemzeti közérzület s a rendelkezésére álló jogos és törvényes eszközöket erős elhatározással megragadva: mutassa meg a szavazó urnánál, hogy nincs kedve tovább ezt a nemzetsorvasztó politikát sem folytatni, sem tűrni, mert a magyar nemzet létérdekeit csakis a független Magyarország a maga összes közjogi attributumaival — képes munkálni és kielégítve diadalra juttatni.

Grotius.

BELFÖLD.

Kettős ünnep Pécsen. Nagy és kettős ünnepet ült szombaton Pécs városa. Két épületet avattak fel a Dunántul metropolisában, az egyik Thália otthona, a másik a kereskedelmi és iparkamara új palotája. Mind

akettő monumentális, impozáns épület; mindkettő az általános művelődés két főforrásának, a kultúra és kereskedelem haladásának közzöni létrejöttét.

Az ünnepek délelőtt kezdődtek a kereskedelmi és iparkamara felavatásával. A vendégek és a pécsi előkelőségek 9 órakor a kamarai épületben gyűltek egybe.

Küldöttséget menesztettek Dániel Ernő és Perczel Dezső miniszterekhez. Dániel Ernő miniszter, kit a kamarai tagok lelkesen fogadtak, Lüttke elnök üdvözlő beszéde után hosszabb beszédben utalt a kamarai intézmény nagy fontosságára.

A diszülés berendezése után Dániel Ernő kereskedelmi miniszter a küldöttségeket fogadta.

Delután a város bankettet adott vendégeinek tiszteletére. Kardos Kálmán főispán mondta az első felköszöntőt a királynak. Perczel és Dániel minisztereket köszöntötték fel tőbben. A miniszterek viszont a város fejlődésére emeltek poharaikat. Vörös László államtitkár pedig a horvát kereskedelmi kamarák képviselőit üdvözlölte, mint akik tömeges megjelenésükkel demonstrálták, hogy hozzájárulnak Erre Miskolczi Henrik, az észéki kamarai elnöke válaszában. Kiemelte, hogy a horvátoknál és szlavonoknál a testvéries érzést továbbra is apólják. A katonaság nevében gróf Schlippenbusch István dandárparancsnok magyarul ültette a királyt és hazát.

Este az új színházban theatre paré volt, melyre az összes vidékek megjelentek. A 42000 forint költséggel épített színház szépsége mindenkit elragadott. Az előadás Serlynek nyitányával kezdődött, ezt követte Várady Antalnak Ébredés című prologja, melyben az első pécsi püspöknek, szent Mórnak szellemét idézi fel. A dzses közönség, mely zsufofalság megtöltötte a színházat, többször kihívta a szerzőt. Ezután a dalárda Hubert Fohász-at énekelte. A szintársulat a harag vigjátékot és a szultán első felvonását adta elő.

A miniszterek a szini előadás után este 11 órakor utaztak vissza Budapestre.

KÜLFÖLD.

Pasteur temetése. délelőtt 10 óra 30 perckor hagyta el az Instint Ide France épületét. A menet a csapatok élén Saussier tábornok nyitotta meg. A gyászkozi előtt igen sok koszorút vittek, melyek közül több a külföldről érkezett. A koporsó után haladtak a Pas-

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Vizesésnél.

Vihartépett cser tövében.
Hol a karcás hid vizs éppen.
Hol a színva már elég mély —
Itt állok a vizesésnél.

Nézem, hogy tör át a hullám,
Egymást üze követ, sziklán —
S hogy leomlik, visszapatann
Ezer habzó csepp-alakban.

S míg a hullám-zugást hallom,
— Mely viszhangzik bérzen, halmon —
Tünődésem oda téved,
Hogy minden csepp: emberélet.

Magasra csak néhány szökken,
Ezer nyüzsgö lenn a ködben;
Mindnek, mindnek egy a vége:
Mind elvész a semmisségbe.

Gallovich István.

Tóni, a nagy csapodár.

Angolból fordította: M. J.

Sobasem felejttem el a Tóni arcát. Egy kis kerek, sovány arc volt, néhány himlő-helyvel, de melyek egyáltalában nem tették el-lenszenvenessé az asszonyok szemében. Olyan komoly volt és oly keveset nevetett, miszerint

teur-család, a miniszterek, a testületek és küldöttségek. A menet, mely roppant nagy néptömeg közt haladt, délben ért a Notre-Dame templom elé. Az idő boros volt.

A lélekemelő egyházi szertartáson Faure elnök, a diplomáciai kar, Miklós görög herceg és Konstantin nagyherceg is jelen voltak. Po-incare közoktatásügyi miniszter a kormány nevében beszédet mondott, melyet Faure elnök állva hallgatott meg.

Örmény-kérdés.

Debreczen, okt. 7.

Századokon keresztül ismerjük már az örményeket, kik a török uralom révén, mint annak vazallusai szivarogtak be hazánkba, nagy részt pedig az akkor önálló Erdélybe. Nyomaikat felvitték azonban Németország közepéig, de itt már nem a török invázió, hanem a kereskedelem révén. Ők importálták s honosították meg Európában a keleti árucikkeket s viszont a mi árucikkeinket ők vitték ki kelet piacára. Szóval Európa és Ázsia között a közvetítő szerepét játszották.

A hol letelepedtek, alkalmazkodtak a helyi viszonyokhoz, s elvesztve nemzetiségi karakterüket, beleolvadtak az illető nemzetbe.

A nemzetiségi szabadság tekintetében azonban a magyar nemzet századokkal megelőzte a többieket, s így történt az, hogy az akkor külön vált Erdélyben az örmények megtarthatták századokon keresztül nemzetiségüket, sőt még kiváltságokat is kaptak az erdélyi fejedelmektől, kiket jó es baltorsban sokszor támogatott. Sok kiváltságot élveznek még manapság is.

A francia forradalom hullámai azonban elerték keletre is, hol feltámasztották szintén a nemzetiségi kérdést. Mikor Görögország, Románia, Bulgaria, Szerbia és Kelet-Rumélia Európa segítségével lerázták magukról a török uralom nyűgét, akkor kelt öntudatra legelőször az elnyomott örmény nemzet is. Különösen az orosz-török háborubani magatartása mutatta meg leginkább, hogy minden követ megmozgat, csak hogy szabadságát kivívhasssa.

A keleti kérdéssel kapcsolatban az örmény-kérdés is tárgyalás alá került a berlini kongresszuson, hol azonban nem döntöttek e tárgyban, hanem függőben hagyták.

Számtalan surlódást okozt már e függő kérdés az európai nagyhatalmak között, a nélkül, hogy egy lépéssel is közelebb jutott volna a megoldáshoz.

Az utóbbi időben azonban úgy látszik, Anglia és az Orosz-Francia szövetség exponálta magát a portánál az örmények érdekében, kik megunva a hosszas várakozást a forradalomban keresik a szabadságot.

Valóságos guerilla-harcz folyik már évek óta Kis-Ázsia vadregényes fensíkjaiban a lázadó örmények és törökök közt. Az angol lapok — valószínűleg túlzottan — egész vidékek elpusztulásáról hoztak tudósításokat, melyek azonban a portát nagyon elkésesítették, s a mi engedmenyt volt hajlandó tenni az örmények érdekében azt is visszavonta. Ekként történhetett az, hogy a felvad nomád törökök tüzzel-vassal pusztították végig Aruméniát, s feldúlták a virágzó örmény városokat és falvakat.

Anglia interveniált ugyan, de minden eredmény nélkül, mert a porta elhidegült Anglia iránt és helyesen is, mivel nagy oka van tartania az angol befolyástól, mely ha tovább is tartana, úgy hova-tova oda vezetne, hogy Konstantinápoly is fenhatósága alá kerülne, úgy mint Egyiptom.

Anglia gyarmat-politikája a »kapzsi kihasználás« szavával megmagyarázható s a szultán nem akart az angol miniszterium rendelkezéseinek automata végrehajtója lenni, mint a kapurtolai maharadzsa, vagy a jahorei szultán! Ez természetes kifolyása is a porta jelenlegi magatartásának.

Ha vallásháborút akart szítani Anglia Konstantinápolyban, úgy elérte célját, mert az már csaknem megvan. A török imámok és szofták vérengzésre hívják fel a mohamedánokat, viszont az örmény papok a szószékről predikálnak a török ellen.

A vallásháborúk iszonyatosságai, — ha az ellentétek valahogyan ki nem egyenlítődnek, — meg fognak ujulni Keleten!

Konstantinápoly egy milliónyi lakosságának fele mohamedan vallású, a másik fele pedig keresztényen.

Mi történik akkor, ha a keleti népek félholdja, az alattvalók keresztjét letiporja? Mi történik akkor, ha a »beteg ember« félholdját győzi le a keresztényen?

Mind a két eset érzékeny veszteséget jelentene számunkra.

Most még nem piroslak az Arany-szarv öbls a vallásukért küzdők véréből, még csak esirájában van a régen lappangó keleti forradalom, mely Törökországnak Európából való kiszorítását célozza.

Még csak az örmény nép, s annak is csak egy része kész harcra; az albanok,

régóta ismertük egymást, szinte gyermekségünk-től fogva, nem igaz, Tóni?

— Ugyan — mondá Tóni, meglepetve mintegy az allítás igazsága által.

— És látott-e bennem valaha valami göröni valót? Mondja meg igazán, Tóni.

— Nem láttam soha, becsületesem!

— S mondhatja-e, hogy nem vagyok csinos? Na nézzen rám Tóni.

Tóni rá nézett. Valóban, nem mondhatom. De megvallom, eddig nem is vettem észre, hogy ilyen csinos!

— Csinosabb mint az?

Mit felelt volna Tóni erre, senki sem tudja, mert mielőtt megszólalhatott volna, az ut egyik kanyarulatánál, a sövőnyen át, egy jó ismert tollat, a Milly kalapjának a tollát pillantotta meg, a kiől éppen azt akarta megkérdezni, hogy megtörténjék-e a kihirdetés még ezen a héten.

— Mari, mondá tőle telhető nyájassággal itt jön Milly. Ugyancsak meg lesz lepetve, ha meglátja, hogy velem kocsikázol; ha meg le szállasz, a mint a szegleten befordul, és meglát, azonnal kitalálja, hogy együtt jöttünk Egyetlen Marim, hogy a kellemetlenséget kikerüljük, a mit tudom te sem szeretnél, nem lennél-e oly szives, hogy lefeküdnél a szekér hátulsó részében, hogy betakarhasalak ott, míg Millyt elhagyjuk.

Egy percz alatt meglesz. Tedd meg! én meg meggondolom, a miket beszélünk; és utoljára talán téged kérlek meg Milly helyett. Nem

görögök s a többi szláv népek, melyek egy dél-szláv hatalomra akarnak lenni orosz-segítséggel, még figyelő, vagyis inkább várakozó állást foglaltak el a török uralommal szemben.

Két nagy hatalom vágyódik Konstantinápoly után, az angol és az orosz. Az orosz pénz izgatta fel a maczedonokat és az örményeket, az angol pedig diplomáciai uton segített nekik s — a legújabb gyártmányu angol fegyverekkel.

Minket csak távolról érint az, hogy Örményország szabad lesz-e, vagy se? De az már közelről érdekel, hogy az örmény-kérdés mögött mi lappang?

A diplomáciai jegyzékváltások, melyeket Rosiberry, Salisbury lordok alatt váltottak, nagyon kiméletlen, durva hangon parancsoltak a portára, minék az lett a következménye, hogy a porta az angol befolyás alatt álló Saïd pasát menesztette s helyébe Kia mit pasát ültette a nagyvezéri székbe.

Anglia látván e váratlan fordulatot, terrorizálni akarta a portát azzal, hogy harmincz hadihajót küldött lezárt utasításokkal Khios szigetére, — honnan tudvalevőleg csak huszonnégy órányira van Konstantinápoly.

Az új nagyvezér erre hadihajókkal zárta el a Dardanellákat.

A helyzetet még súlyosabbá teszi azon körülmény, hogy — mint táviratilag értesülünk — az angol parlament megnyitását a kormány elnapolta. Ez által szabad kezet biztosított magának az angol kormány arra nézve, hogy az örmény kérdésben a parlament megkérdezése nélkül határozzon.

Mindez megtörtént, s az ugynevezett osztrák külgyminiszterium konstantinápolyi nagykövetsége még mindig összetett kezekkel nezi az örmény-kérdésnek eme váratlan fordulatát.

Ha igaz volna az, hogy Anglia a hármasszövetség támogatója, úgy miért nem érvényesíti befolyását az osztrák külgyminiszterium az angolok mellett, hogy a mi jogainkat és követeléseinket is képviselje?

Mire vár még?

Ha a keleti kérdés végleges eldőlésének előestéjén állunk, mint azt az angol sajtó híreszteli, úgy nekünk is részen kell lennünk, nehogy a késedelmezéssel, vagy a tévovazással ezt a kis előnyt is, a mit eddig a magunk s nem az osztrák külgyminiszterium emberiségéből vívtunk ki, még azt is elveszítsük.

igaz az, hogy minden el van végezve köztem és közte.

Sallet Mari beleegyezett eslefelekedt a szekér hátulsó részébe, Tóni betakarta, úgy hogy a szekér üresnek látszott; így hajtott Milly elibe.

— Kedves Tónim! kiáltott Milly, némi duzzogással tekintvén fel rá, a mint közelebe ért.

Mily soká jön! Mintha nem is tudná, hogy itt várom, hogy együtt menjünk haza és beszélgessünk jövőndő otthonunkról — maga kért, hogy jöjjenek, és én megígertem. Különbben nem jöttem volna.

— Én kérek, édesem, csakugyan most már emlékszem, de egészen elfelejtettem. Hogy együtt menjünk haza, ugy-e kedves Millym?

— Természetesen! Mit tehetnék mást? Csak nem kívánja, hogy gyalog menjek vissza, mikor ennyi utat megtettem?

— Nem, nem! Csak azt gondoltam, hátha elibe menne édes anyjának. Láttam őt a városban, s mintha magára várakozott volna.

— Ő nem; már azóta otthon van. Ő a gyaloguton ment.

— Ah! ezt nem tudtam, mondá Tóni, s mit volt mit tennie, felvette őt maga mellé.

Beszélgettek, nézgették a fákat, madarakat, bogarakat és a mezőn dolgozó munkásokat, mikor Tóni észre vette, hogy egy emeletes ház felső ablakából Jollivér Anna nézeget ki, egy másik fiatal szépség, és pedig a kibe legelőször lett szerelmes, még Milly és Mari előtt — a kit már majdnem nőül is vett.

(Folyt köv.)

Az osztrák külgyminiszterium a magyar érdekeket mindig hátrászoritotta, de ez még hagyján, hiszen jól tudjuk azt, hogy míg Ausztriával közös ügyünk lesz, addig mindig az osztrák érdekeket tolják a mieink elé.

De most utóbb olyan szegénytelen, sőt gyáva magaviseletet tanúsított a külgyminiszterium az angol intervenczió alatt, hogy valóban kell látnunk az osztrák diplomácia ügyefogyottságát.

Vagy talán az osztrák diplomáciának nincs már befolyása s arra van karhozható, hogy tetlenül neze a keleti politika változásait a nélkül, hogy szót emelne a monarchia érdekeiben?

Vagy arra vagyunk csak mi teremtve, hogy Ausztria gyámoltalanságának következményeit viseljük?

Bármint dőljön is el az örmény-kérdés, a mi külgyminiszteriumunk nem fog törődni velünk, s az utóbbi időben kesse fellendült keleti kereskedelmi érdekeinkkel.

Bezzeg lenne jegyzékváltás s kilincezés a többi külgyminiszteriumnál, ha az osztrák érdekekről volna szó!

R. A.

A Nagy-Várad-utca.

— Tanács a Tanácsnak. —

Debreczen, okt. 7.

Irta: Gondy Károly.

Két utca vezet a vasútig: Kis-Várad- és Nagy-Várad-utca. Sem a kiesi, sem a nagy nem felel meg a folyton növekedő forgalomnak; nagyon nagy kár, hogy a két utca helyett nem egy nagy térrel dicsekedhetünk.

A város ott követte el a nagy hibát, hogy a két utca közti háztelkeket nem vásárolta meg akkor, midőn oly poton áron voltak azok megszereshetők.

E két utca közös bejáratánál már oly tűrhetetlen akadályokba ütközik a közlekedés hogy illeken egyszer komolyan gondolkozni az elharításán, még mielőtt a városnak felgyűlne a költség és baja, zsidbasztó közönyössége miatt.

Ha most nem volna tervbe véve egy új indóház létesítése és a már kisajátított gépjárató-műhely telepen nem dolgoznának, még nem volna oly szükség az intézkedésre.

Budapesten különben még a mostani kiépített házsorok sem ejtenék hosszas gondolkodásra a tanácsot: sorban lebontatná. De mi debreczeniek, — kik a letört maltert nyálal ragasztjuk vissza a törés helyére és a Stenczinger háznak még tokot is csináltatunk — nekünk még gondolatnak is szürnyűsége volna az ilyesmi.

A város sok kölesönpénzzel dolgozik, daczára, hogy évenként egy milliót felül van a jövedelme. Nem sajnálja a kiadást az államtól, de megvonja a maga szükségletére a garast, kivéve ha magának akar bérházat építtetni. Persze speculációból...

Utczákat, tereket, piacokat teremteni persze luxus kiadás; de megki győznék azokat burkolattal? Ház-szamozás, utczák elkeresztelése — midőn már a városházán keresztelnek — nagy nehézségekbe ütköznek; vízvezetékek, villany-világítás még ingyen sem kell.

A Kis-Várad-utca kapcsolatban a nagy-erdei fürdőházig, úgy a hogy van, úgy veszett: szárnyvonala maradt a M. A. V.-nak; két kilométernyi hosszu pályatestet nyert minden recompensáció nélkül. Erről tehát nincsen mit tanácsolni.

N.-Várad-utczának azonban most újabb három lényeges pontja akadt, mire a főmérnök (>in spe<) és a főtanács figyelmét felhívni bátorodom.

A »Corso«, illetőleg az iparbank palotától kiindulva: az első pont; a második: a zsidó templom; harmadik: az igazságügyi palota.

Ezek közül a második, 30 méter hosszal, a harmadik kétszer 30 méterrel tér el a Corso vonalától.

Tekintve most a nagy sürgést-forgást,

mit itt, a birói hivatalok központosítása, továbbá az istenítiszteletek és az esküvők támasztanak, lehetetlen tovább a Kuczik szegletet, mely a főutczát eltorlaszolja, a maga zsák formájában meghagyni.

Nézetem szerint: a Kuczik Gábor házat, végben a Derzsi házat és a megfelelő atellenes Varga-utczai házat meg kellene vennie a városnak és e három háztelken keresztül egy utczát vágnia.

Ez új utczát »Millenium« vagy »Árpád-utczának keresztelhetnénk; miért is ne emelhetnénk saját magunknak milleniumi emléket? Többet érne a hazug »vásár«-képnél.

Az egész vétel 46.000 fruból kiállana. Bizony többet érne, mint a 90.000 frira becsült Áron-féle telkek.

Ezen hely így sokat bővülne. De a templom és igazságügyi palota is jobban elérhető lennének ez utczából.

No még az azután magától értetődik, hogy a »kis kaszáló« Bulszter háza előtt minden megfontolás nélkül elkaszálandó.

A kis-uj-utczán megmentett 600.000 frt; a város-házra szánt 300.000 frt; a kölesön újabb 200.000 frtja: még hozzá a rendes évi millió jövedelem, megközelítik a két milliót. Ebből az összegből kérünk egy pár forintot. Gábor bácsi, a conservatív-érzésű honpolgár is majd ocsóbban adja házat, ha a Fráter-ház tört sarkán kap szép új boltot és a milleniumi kiállítás-on friss keresztet a sok dísznőségért.

Gondolja meg a város, hogy a Kuczik és a vele szomszédos Derzsi ház telkeket rég szállodának kérik. No még egyéb sem kell, mint ide a hegyes sarokra szálloda, a hol az omnibusz és fiakkeresek folytonosan közlekedjenek! — Itt a vasúthoz közel és a város legelőnkebb helyén a »Bikát« teljesen semmivé tenné.

Ha a »Koronát«, azt a gyönyörű erős épületet, az ujonnan épült dízstermevel együtt 40.000 frtért lebontották, csak azért, hogy ne veszélyeztesse a »Bikát«: hát ne tessék az 5000 frtnyi többletet sajnálni a város közös érdekeiben.

Bizony elég volna már a Bika pénzből; ne bontsunk majd 20 év múlva ismét kész és drága szállodát az arany balványért.

Eleg intőpelda, hogy mennyire káros a városnak privat építkezésekbe bocsátkozni. Bizza ezt a drága mesterséget a tehetős polgároknak, csak az utczakra, ter-kr-, köz-kutakra és az államra szórt milliók kamatjaira teljék, ne terheljük a várost egyéb gonddal és kiadással. A sok millióból jusson legalább nekünk is egy milleniumi emlék, mely hirdesse: »Debreczen csak lesz!«

Dal a boldogságról.

Azt hiszem, édes Marinkám, hogy a merre csak eltekint szemem, rózsaszín felhők közül nefelejts szemű angyalok tapsolnak felém. Mert a te boldogságról írok — Marinkám — arról, a mely rajta az arcodon, hangod rezgésén, elmerengő vonásaidon. És a mig szölok hozzád, nem nézek vissza egyetlen percze sem, mert nem akarok hinni abban, hogy az álom mellett valóság is lehet, csak követem a fényességet, mely boldogságod nyomán jár, a melynek melegét csak ti érezhetitek, de a ragyogásában — mert meglátom azt — osztozom én is!

Olyan igaz és őszinte, a mit elmondok neked, hogy úgy képzelem, minden zavarral egy virágot tépek, hogy aztán bokrétaiba kötve köszönsem vele boldogságodat!

Gyermek vagy még, a kinek csak dal, imádság és álom volt eddig élete, a szeretet öröködött minden lépésed felett s a szerelem, mely mirtuszkoszorút fon fejedre és fátyolt borít édes, gyermekarcod felé, egy új világnak csodálatosságával tölti el szived.

Talán még magad sem tudtad: mi lehet az a hang, mely imáid közben lopta be a lelkedbe magát, s öntudatlan álmodtál róla, mikor még sejtés volt csak és nem válthatta valóra hited. Most már tisztán, kibontott szárnyakkal áll előtted a képzelet s mig ábrándokra kész szived a jövőbe lát, körülöttd ki-

szinezve ezer hang suttogja, hogy az a szerelem!

Szeretném, ha verőfényes napsugár lehetne minden szavam, hogy visszaverődne lelkeden, és odaillene a többi hang közé.

Szeretném elfeledni, hogy míg földön élünk, rög tapad mindenhez, s ha szívünk, agyunk tisztább legkörben is él, lábainkkal sarrat kell tapodni néha mégis.

S miért ne feledhetném? Mi zavarhatna meg a hangot, mely most szerelemről szól és diadalt ünnepel? Még nekem egy tekintet reád, hogy a te világodba képzeljem magam, s nem kell oda más, csak emlékezés és körül vesznek újra, mint most téged is: az illúziók.

Szeretsz Marinka, szeretve vagy, a sors bőkezűen megáldott mindennel, mi a boldogságnak feltétele lehet. Joggal is tarthatok arra igényt.

Sokat vársz az ettől, mert teljesnek akarod tudni azt s míg gondolatlanul szövöd a terveket, erő szívvel, biztos fővel nézed a jövőt.

Ne láss te ott felhőt sehol, ne hidd, hogy valaha szertefoszlik az aranykőd, mely most mennyországot ígér; ne tudj meg soha, hogy illúzió a legtöbb képzelet, hogy elmúlik az is, mint az ifjuság, az élet és a szerelem. Ne vedd ki ezt a dőre okoskodást, mond rá, hogy ez a sophisták tana és kegyetlenül jőzen az a szív, mely abban hinni tud! Mert lehetne-e másképp, hogy a küszöbön túl, melyet át lépsz majd, ne hallanád meg a boldogság dalát, hisz nem vonhat le, nem kisebbhetik körülötted az élet java, mert egygyel több azoknak száma, a kik nagyon szeretnek téged!

Mi lenne hát a jövő biztosítéka, mikor két egymásban bizó szív frigyre lép, ha az nem, a mit a ti lelketeknek oly gazdagon adott a sors?

Hol lenne akkor a megnyugvás, ha nem láthatnám meg arczod ragyogását? Mi győzné meg a kedélyt egy hosszú ut elején, ha nem az, hogy szentség van szívetek mélyén és talizmán, a mit egymás szerelme ad nektek őrző angyalul!

Es a hogy képzelettel bejárom az utat, mely nektek nyit virágokat, édes dal zendül meg mindenütt, a melybe nem vegyül diszharmonia s a mely meg nem csendesedik, el nem hal sehol...

Te nem tudod még — s mert nagy, el lenálhatatlan szerelem vesz körül, nem is fogod megtudni, s ha, hogy vannak az életnek bajai, a melyek alatt jaj hanggal roskad meg a szív. De azt ne hidd s ne is kívánd, hogy meg légy váltva minden kis fájdalomtól. Én azt hiszem — talán különösképpen mondom e hitem — hogy fájdalom a boldogság alkarrésze.

Ne érezd te keserűséget soha, de ha igaz, nemes fájdalomad van, ha könyvet osztana a sorsod, vedd úgy, mint váltásdíjúl kért gyöngyököt, a melyet meghajtott fővel fogadsz, mert nem is becsülhetnéd boldogságodat igazán, ha ért nem kívánna érte életet.

Örülj és élvezd teljes szívvel, mi most tulajdonod, ne félj megszöni az álmokat és kihimezni azokat, hisz életednek legszebb, legboldogabb kora ez, s az álom nem egyéb, mint az élet fűszere, mely egy-egy percet mindig megédesít.

Ha majd lebontják szép fejedről menyasszonyi fátyolodat, csókold meg koszorúd virágját, a testvér csókja lesz az, s hidd el, hogy megőrzöd mindörökké illúzióidat. Az a myrtuszvirág nem fog elhervadni soha, a te életednek symboluma marad, mert a tiszta szerelem a legtávolabb uton is csak áldani tud.

Találj egy boldog szerető otthonra, a hova nem hat el a zaj, a mely szentély leszen neked és annak, kit most szíved első szerelmével rajongva vesz körül. Vidd el magaddal jó szívednek minden tulajdonát és boldoggá teszed általa a férfit, a kinek joga lesz egész életedhez.

Sok és nagy szeretet kísér el utadra: hogy nem lesz azon tövis, tudom, mert veled a sok közöti, ki megsejtené minden parányi bánatod: édes anyád érted élő szíve!

Igaz, őszinte minden, mit hozzád irtam,

a melylyel jól kívántam neked, virágot tép'em a lelkemről minde, szavammal, s im bokrétába szedtem, hogy áldjam és köszöntsem vele boldogságodat!

Margit.

Város és megye.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Debreczen város közigazgatási bizottsága ma délután gróf Dégenfeld József főispán elnökele alatt rendes havi ülését tartotta meg. Az ülés legfontosabb tárgyát a debreczeni anyakönyvvezető hivatal önálló hivatallá való átalakításának kérdése képezte. — Ezután a referensek száraz számu statisztikái kerültek jelentésre.

Bizottsági tagok választása.

A legutóbb tartott törvényhatósági közgyűlésen elhatározták, hogy az elhalt bizottsági tagok helyére megválasztandó új tagok választására december 11-dikét tűzik ki. Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester a választásra szükséges előintézkedéseket közelebb megteszi.

Színház.

Szombaton f. hó 5 én Fatimica, ez e maga idejében rendkívül felkapott, de már épen túlságos népszerűsége miatt eredeti üdéségéből sokat vesztett operette került színre közepes ház előtt.

Az előadás elég folyékony volt s a szerepeket jól betanulták a tagok. A közreműködők közül az est túlságos sikeréhez hozzájárultak Pajor Emilia, Galyassy Paula, Németh, Nyilassy, Haday kissé bágyadt volt, kopléja pedig, melyben a poszkiszli-ügyre tett volna gyöngéd célzásokat, határozottan csütörtököt mondott. Általában a rögtönzésektől és az ilyen időszerűsködektől lehetőleg óvakodjanak művészeink, mert a szellemeskedés nem mindig sikerül, s neha szinte botrányzámba megy. Ilyen volt ma este is Krémernek egy trágár közbeszólása, a melyért megérdemelné, ha az igazgató ur kemény dorgatóriumba részesítené. A karok jól be voltak gyakorolva s az ismert melodiákon elég jól mulatott a közönség. A bemutatott tánc-részlet sok alkalmat nyújtottak a magántáncosok ügyességök bemutatására. F. Sz. Kis hőrcsög került vasárnap este előadásra Margó Zelmával a czimszerepben. A közönség végig jól mulatott a bohózaton. Különösen jók voltak Margó Zelma és Krémern János. Ma este páros bérletben kerül színre másodszer az Új hon polgár.

Ujdonságok.

*** Gyászmise a tizenhárom vértanuért.** Ma d. e. 9 órakor a tizenhárom vértanuért a r. kath. templomban gyászmise tartatott, melyen Wolafka Nándor celebrált, fényes segédlettel. Az oltár előtt látható volt Battliány Lajos gr., az első magyar miniszterelnök és az első vértanu arcképe, körülötte felkörben pedig a 13 vértanu alakja volt látható. A gyászmisén közreműködött a városi dalárda is. Jelen voltak a gyászmisén a debreczeni honvédegyleten és a tizenhárom egyenruhás honveden kívül a r. kath. gymnasium és a r. kath. iskolák növendékei. Ott láttuk Simonffy Imre polgármestert is.

*** Önálló anyakönyvvezetői hivatal.** A városi anyakönyvvezetők a közg. bizottsághoz azon kérelemmel fordultak, hogy megszorított teendőik ellátása vegett személy szaporitást rendeljen el. — A kérelmet szombati ülésén vette tárgyalás alá a közg. bizottság. A bizottság javasolja a tervbe vett önálló anyakönyvvezetői hivatal felállítását. A fölterjesztést rövid időn megteszi a közg. bizottság a belügyminiszterhez, hogy az új törvény 8. §-ának utolsó bekezdése értelmében meg ez év folyamán tegye meg az intézkedést arra nézve, miszerint Debreczenben

önálló anyakönyvvezetői hivatal állítsa s a kérelmet a város nagyságának és forgalmának megfelelő személyzetel. Addig is, míg ez teljesedésbe menne, utasítja a bizottság Simonffy polgármestert, hogy irnoki személyzetet adjon az anyakönyvvezetői hivatalhoz, mely kellő módon ellássa a szükséges teendőket.

*** Hírlapírók a polgármester jubileumán.** Ma délelőtt 11 órakor bizalmas értekezletre gyűltek egybe a debreczeni hírlapírók az »Angolkirály« éttermében. Elhatározták, hogy Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester jubileuma alkalmából tisztelettel tisztelegni fognak. A hírlapírók nevében Kocz Akos a Debreczeni Elnökség szerkesztője intéz beszédet a polgármesterhez.

*** Be kell rukkolni...** Regruták, regruták — hej szomorú hön-p nektek ez az október! A kényelmes és szellős czibil öltözéket lehánjták rólatok s adnak aztán tisztát, De nem olyan tisztát ám, amilyenről a nótában álmodoztok, hogy: Édes anyám, csak az a kérésem, Extra ruhát csináltasson nekem, Extra ruhát fényes ezüst gombra, Az illik a magyar bakkancsosra.

De nem ám! Az öreg harcosok által már százszor elnyűtt öltözék leszen a ti örökötök, mert hogy annak nem árt, akármennyit »knittelték« vagy »nidereztek« is! Az pedig lesz bővíben. Mert hiszen ti szegény emberek, ti még azt sem tudjátok jóformán, hogy miként kell járni és állni. Az Uristen megteremtett ugyan beneteket, de formás egésze csak a káplár ur mindenható keze »kőgít«. Most az ideje, hogy bucsuzatok futól-fától leánytól s mindennemű kedves portékától, mert ha bebujtok az angyalbörbe, hát akkor vége már mindennek! Nagy épület a kaszárnya, magas falát nem lehet olyan könnyen keresztül mászni, mint holmi zöldre festett kerítést. Ott gubbasztatok ott gunyvatasztok majd jó ideig, míg harcos formátok belőletek. Hejh, de azt meg is kell ám szenvedni — de nagyon! Egy vigasztalástok van csak, hogy nem parancsol nektek a bíró. Hanem bizony isten, ez igen sovány vigasztalás!

*** Páros élet a gyöngy élet.** A debreczeni fiatalság ugyancsak szószerint veszi a nótát, mert mint az anyakönyvvezető jelenti, annyian jelentkeznek kihirdetésre, hogy alig győzi a házalandókat nyilvánartani. A feltűnően élénk házassági kedv örvendetes jelenség, de van ám egy nagy bökkenő, — t. i. csak egy hirdetési tábla áll az anyakönyvvezetői hivatal rendelkezésére. Ez az egy pedig már most is tele van, úgy hogy égetően szükséges már a második, sőt előreláthatólag a harmadik is. Az anyakönyvvezető ma tett lépéseket az iránt, hogy a lehető leg-rövidebb idő alatt, még két hirdetési táblát készíttethessen, mert az első már — tele van!

*** Kevés a houvédtsz.** A közös hadügyminiszter, mint értesülünk, rendeletet intézett valamennyi hadkiegészítő parancsnoksághoz, hogy a közös hadsergebli tartalékos tiszteket a magyar honvédség tényleges állományába való belépésre felszólítsák.

*** Anyakönyvvezetők hivatalos órái.** Vécsey Imre anyakönyvvezető indítványára a közg. bizottság következőleg szaporította meg a hivatalos órák számát: Hétfőn és Csütörtökön délelőtt 11—12 és délután 2—5 óráig. Kedden, szerdán, pénteken és szombaton d. e. 9—11 óráig. Vasárnap d. e. 10—12 óráig.

*** Festészeti és rajzoktatás nők részére.** Az a szép siker, melyet Pálffy József főreáliskolai tanár a festészet és rajz tanítása terén elért, arra birta e jeles szak-társunkat, hogy az idén is festészeti és rajz-tanfolyamot nyisson nők részére. A legkedvezőbb alkalmat kínálkozik tehát Debreczen művelt hölgyeinek, hogy jó izlésüket és művészeti érzéküket fejlesszék a rajz és festészet minden nemében.

*** Szülés a vonaton.** Nem első és valószínűleg nem utolsó dolog az, ami tegnap történt a pályaudvarban. A délután ide érkező budapesti vonat egyik kocsjában egy kis menyecske húzódt meg. A konduktornak fel-tűnt a busarzu menyecske, a ki meghuzta magát egy üres másodosztályu kocsi-ban és ült szótlanul. Elámult azonban este, mikor a vonat a debreczeni pályaudvarba robogott. A mikor fölnyitotta az ajtót, — meglepetve vette észre, hogy — kettenvannak odabenn n. Zavarában a vasuti szabályrende-

tekhez kapott, hogy megnézze, mihez tartsa magát e szokatlan helyzetben. Talán arra gondolt, hogy a csepp toladót megrendszabályozza, mert jegy nélkül bátorkodott előteremni. A másik percében erős hangon kiáltott:

— Hordár!

A hordár azután kocsira segítette az asszonykát és hazaszállította a Kossuth-utcai lakására. Ugy az újszülött, mint az anya jól érzik magukat.

*** Vásári tolvajok.** Az idegenek közt, kik a debreczeni vásárra jöttek, sok volt a tolvaj is, kik a helyi érdekű szövetkezettel együtt a jámbor vásárosok kárára nagyban kezdtek meg működéskéket, úgy hogy a rendőrségnek ugyan sok dolgot adtak. Az ismeretlenebb zsebtolvajok közt meg asszony, sőt hajadon is találkozott, kiknek féltelmes kezejárásuk régen ismeretes rendőri körökben. A rendőrség börtöne e pár nap alatt zsufolásig megtelt. A nevezetesebb tolvajok ezek: **D i ó s z e g i K á r o l y** (czizmát lopott), **S á n d o r J á n o s** (egy harmonika tetszett meg neki), **S z a b ó S á n d o r n é** (zsebében kotorászott egy marhakereskedőnek), **S ö f f e r Gyula** (csavargó), **N y a s i Lajos** (lopott holmit árult), **H o r v á t h I m r e** (verekedett), **S z a b ó S á r a** és **M o z s á r C z i l i**, **S z a b ó M u r t o n**, **J e n c s i k P á l**. A többi kisebb bűnösöket, kiket szintén a vásárban csíptek el, — néhány napig, míg a nagy forgalom tart, elzárva tartja a rendőrség, hogy újabb tolvajlasi műveleteket ne követhessenek el. A károsok közül sokan jelentést tettek a rendőrségnél.

*** Az ájszakából.** **D u r a J ó z s e f** iparosembert az őrző ott találta a hatvan-utca-végén fekvő — Daczára az éjszakai nagy szélviharnak és hidegnek, úgy aludt, mint a bunda.

— Keljen fel szólította meg a rendőr.

— J ó n e k e m i t t i s, — volt a felelet. Bekísérték a városházára s mikor lezárta a kulcsár, a rendőr megkérdezte:

— L á s s a, a b ő r t ö n t e l k e r l e h e t t e v o l n a ? !

— **D u r a J ó z s e f** egy nagyot ásított rá s úgy felelt vissza.

J ó n e k e m i t t i s.

*** A Margit fürdő.** gőzfürdőjének férfi osztályán a nagy arányú disztést és javítást már befejezték, sőt tegnap reggel már rendelkezésére is bocsátották a közönségnek. Az egész igen izléseken újra van festve. Az aldfalak sötétké, a falfarkányzat fehér, míg a mennyezet gyenge krémszínben ragyog. A zuhogók is mind részint teljesen újak, részint alaposan helyre vannak állítva, úgy hogy az egészségét gondozni szerető közönség gyönyörűséggel járhat városunk ezen egyik legáldásosabb közintézetébe.

*** Páros szűkés.** A szolnoki rendőrség tegnap telegramm útján értesítette Debreczen város rendőrségét, hogy onnan egy nagyon fiatal szerelmes zár, rendezetlen dolgok hátrahagyása után, megszökött. A fiatal ember: **Gerre Ferencz**, 20 éves, könyvkihordó, gömbölyű természetű, kis bajuszu, barna fiú. A leány **Just Anna**, alig 17 éves. Az a gyanu, hogy Debreczen felé vették útjokat. Valami messzire nem utazhattak el, mert nem volt náluk több pénz harmincz forintnál.

Megvadult bika.

(A Debreczen sajtó tudósítójától.)

Debreczen, okt. 7.

Borzalmas jelenetek voltak tanui ma délelőtt kevéssel 12 óra előtt a Hatvan-utcában járók-kelők.

Egy bika, a melyet a vásártérről hajtottak fel, kitépte magát vezetője kezéből és közeje futott az embereknek.

Megvadulva futott az utcán majd előrenyújtott szarvakkal ment neki két kis gyermeknek, a kik semmi veszélyt sem sejtve, az utca egyik oldaláról a másikra akartak átmenni.

T a r i c s k a Lajosné báránai lakosné Kelemen nevű fia és **Vilma** nevű alig 4 é. kisleánya a félelemtől tehetetlenül állottak meg a bika előtt. A másik pillanatban a feldühödött állat fel-

lőtte a szorosban egymás kezét fogó gyermekeket és rájuk taposva szarvaival öklelni kezdte őket.

A rémületől szinte megdermedt nézők egyike, **misika** kétségbeesetten kiáltott segítség után.

Iszonyatos volt a jelenet. Még egy perc s a két gyermek elveszett.

Egyeszerre azonban váratlan fordulat állott be. Az anya javveszékletére egy szűk, erős ember vált ki a tömegből és egy pillanat alatt ártalmatlanná tette az állatot.

Gyors ugrással mellette termelt, megragadta annak két szarvát s azt addig tartotta a míg csak a kis gyermekeket biztonságba nem helyezték.

B ö s z ö r m é n y i Dánielnek hívják a derek, bator embert, a ki saját életét kockáztatva mentette meg a két kis gyermeket a bizonyos haláltól.

A gyermekek csak jeentékelenebb sérüléseket szenvedtek. A II. ker. rendőrkapitányság jegyzőkönyvet vett fel az esetről.

Kiderített rémes gyilkosság.

A „Debreczen” sajtó tudósítójától.

Miskolcz, okt. 7.

A minap volt három esztendeje annak, hogy Miskolcz város lakosságát az a rémhír verte fel nyugalmából, hogy **S z i n i I s t v á n** korcsmáros és a vele egy háztartásban élő **T o k á r P a u l i n á t** előbbinek avasi pinczéjében agyonlőve találták. A vizsgálat a legszélesebb mederben indult meg, több gyanúsított egyént letartóztattak, de az igazi tettesnek — dacára a fáradszatos kutatásnak — nyomára akadni nem sikerült.

Már-már feledésbe kezdett menni a rejtélyes bűnpör s azt hitték, hogy e bűnes-t ismét egygyel fogja szaporítani a megfejtetlen esetek számát, midőn e nagyérdemű bűnpörben újabb meglepő fordulat állott be.

E napokban ugyanis a csendőrség utján egy levél érkezett a miskolczi kir. ügyészséghez, melyben a **S z i n i T o k á r**-féle gyilkosság elkövetésével **K á l n i c z k y I s t v á n** volt miskolczi rendőrmester a sajtó felelősségét vádolja.

K á l n i c z k y rendőrmester korában a város minden lakója ismerte. Daliás katona alakja mindenkinek felűnt. Ez az ember most testben lélekben megtörve, a lelkiismeret furdolataitól gyötörve, nem bírja tovább magában tartani a kínzó titkos és gyilkossággal vádolja nejét, okul az asszony féltékenységét említi, melyet **T o k á r P a u l i n á v a l** szemben táplált.

Erre a feljelentésre azonnal megkezdés tétetett; hogy **K á l n o k y I s t v á n**, ki jelenleg rimaszombati apórában éldegélt és Budapesten lakó neje felelőségre vonassék. Mindkettőt leisztartóztattak s ma már a miskolczi ügyészség börtönében vizsgálati fogságban vannak.

A kihallgatás alkalmával **K á l n o k y** fentartotta vádját. Felesége azonban, ki férje tudtán kívül a kihallgatásnál jelen volt, határozott tagadásban és őszintén vádojja férjét a kettős gyilkosság elkövetésébe.

Határozottan állítja, hogy a gonoszított elkövetésekor — az 1892-ik év szeptember 21 és 22-ike közötti éjjelen — **K á l i c z k y** nem volt otthon s minthogy valószínűleg viszonya volt **T o k á t P a u l i n á v a l**, alapos a gyanuja, hogy ő ölte meg a két szerencsétlen ádozatot. A vizsgálatot **B u l y o v s z k y** ezredes vezeti.

Hogy azonban az újabb kihallgatások során minő fejlemények derülnek ki, az még nem tudható, mert a vizsgálat sikeressége érdekében az újabb fontos részletekről nem nyerhető tudomás.

A szenzációs fordulat híre már kezd kiszivárogni a nép közzé s mindenki a legnagyobb feszültséggel, izgatottsággal várja a kettős bűntény tettének kiderítését.

V—a.

Hazulról megszökött gyermek.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, okt. 7.

A debreczeni rendőrség éjszakai vendégei közé egy **harisnyás, gyöngyházgombokkal** kivarú ruhájú szőke fiúcska került tegnap. Tanyai emberek hozták be szekéren. Az országról szedték föl az uri gyermeket, ahol az a harapos kutyákkal viaskodott. Kivallatták.

— Hogy hívják?

— **Schneider Szilárd.**

— Hány éves vagy?

— **Kilenczéves vagyok.**

Elmondta, hogy ő nyiregyházi fiú, atyja **Schneider Gusztáv** telekkönyvi iktató.

A kis **Szilárd** a III-ik elemi iskolába jár és legkedvencebb olvasmánya **Robinson Crouse** kalandjai. Két nap előtt valami csekélységért elpáholta a mamája, **Szilárd** nagyon a szívére vette a dolgot s elhatározta, hogy **Robinson** módjára elvándorol a szülői háztól nagyon messzire.

Hallotta iskolatársaitól, hogy a nagy világ arra van, amerre a vasut. **Szilárd** kiment a vasúthoz és mindenütt a sínek irányában haladt. Szerencséjére amerre ment, az ébredő tavasz verőfene folyta körül a tájat, lengdezett ugyan valami gyöngye szél, de hideg nem volt, így nem fázott, bár felöltő sem volt rajta.

— Meddig akartál gyelologolni? — kérdezte a kapitány.

— **A tengerig, — felelte a fiú.**

A gyerekek csillogott a szemé és sóvárgó vágygyl mondta:

— **A tenger.**

Sokaig tartott ez a gyalogutazás nyiregyháztól Debreczenig. De hát a kutyá-kalandon kívül nem volt egyéb baj, mert a tanyaiak, akik megmentették a kutyától, — derekasan megvendégelték. Éjszaka pedig a rendőrbiztos vacsoráztatta meg. A kis lurkot ma egy rendőrvisszaszállította Nyiregyháza szülőihez.

Táviratok.

A miniszterelnök apósának öngyilkossága.

Budapest, október hó 7-én. (A „Debreczen” eredeti távirata.) **Máté Ferencz**, **Bá n f f y Dezső** báró miniszterelnök apósa Deesen néhány nap előtt gégejét öngyilkossági szándékból felmetszette. Az orvosok mindent elkövettek, hogy életben tartsák, dehasztalan. Tegnap este meghalt.

Plosz államtitkár programbeszéde.

Budapest, okt. 7. (A „Debreczen” ered. távirata.) **P l o s z** államtitkár tegnap Bajan programbeszédet mondott. Beszédében részletesen kifejtette a készülöben levő igazságügyi reformokat.

Örmények lázadása.

Budapest, okt. 7. (Eredeti táviratunk.) Rómából jelentik, hogy **Trapeunzbán** az örmények és törökök között veres összeütközések voltak, mely alkalommal több török főhivatalnokot megsebesítettek. A törökök több örmény keresztényen várost megrohantak.

Konstantinápolyból jelentik, hogy az örmény patriarchának a török hatóságok tegnapig 38 holttestet — köztük több nőt — adtak át. Az áldozatok számát 300-ra teszik.

Bádeni gróf Lembergben.

Budapest, okt. 7. (A „Debreczen” eredeti távirata.) **Bádeni gróf**, az új osztrák miniszterelnök tegnap **Lembergbe** utazott. Megérkezésekor, úgy a pályaudvaron, mint a városban nagy óvácziókkal fogadták. Ma többben tiszteltek nála.

Tandijfelemelés Budapesten.

Budapest, okt. 7. (A „Debreczen” eredeti távirata.) A budapesti real és polgári iskolákban a vidéki tanulók tandiját négyszeresen felemelték. Azzal indokolják az óriási tandij felemelést, hogy az idén rendkívüli sokan iratkoztak be.

A hiúság subában.

Bekopog ma hozzánk egy jól felszabott-atyafi. A szeméi alázatosan bámulnak. A sapkáját leteszi szépen az ajtó mellé a földre.

— Itt csinálódik az ujság? kérdezi körültekintve.

Miután biztosítottuk, hogy az ujság tényleg itt csinálódik és nem a sarki szabó műhelyében: előhuz a suba alól egy — nyulat.

— Ezt a micsodát hoztam.

— Kinek hozta?

— Maguknak.

— Ki küldi?

— Senki. Én magam adom.

— De miért?

— Csak úgy — felel az atyafi, letéve a nyulat a sarokba.

— Valami oka csak van az ajándéknak?

— Semmi, éppen semmi.

— Talán megtetszett kendnek valami az ujságban?

— Dehogyan tetszett. — nem tetszett nekem semmi.

— Nem is előfizetünk?

— Nem biz én. Nem is tudom mi az?

— Hát akkor igazán nem értjük kendet.

Az atyafi fölveszi a sapkáját.

— Csak éppen mert házasodni akarok.

— Mi közünk nekünk ahhoz?

— Nem is magukért, hanem az asszony miatt, Csikós Borbála a neve.

— Hát aztán?

— Az enyóm Balogh József.

— Még mindig nem értjük kendet.

Az atyafi sutogva mondja az egyik munkatárs füléhez hajolva:

— Tegyenek ki az ujságba.

Törvényszék.

Büntessék meg...

Egy öreg paraszt asszony ment ma a bíró elé.

— Perelni akarok. —

— Szép. —

— A Zohogós Juskánét. —

— Kicsolat?

— Hát akit hosszufülűnek csufolnak.

— Tudom.

— Hát ez az asszony a mult évben, mert hogy őt az utcán sárral dobálta a fiám, megverte a szegényt, hogy belebetegedett.

— No!...

— Most pedig meghalt a gyerek. Hát ezért akarom, hogy rá tegyék arra az asszonyra a törvényt.

— És kivesz a zsebéből egy orvosi láttelelet meg egy halotti bizonyítványt.

— Csakhogy a bíró észreveszi, hogy az előbbi egy évvel előbb kelt, mint az utóbbi.

— Hát mondja: a verés következtében halt meg a fia?

— Az asszony ránéz a fiskálisra, egy kicsit huzódik, vonódik.

— No, kérem alázattal, nem egészen, mert tegnapi leesett a padlásról, úgy hogy menten kitért a nyaka.

REGÉNY.

Az éji ór.

— Fordította: **Biró Irén.** — 5.

Kötelességem lett volna az esetet feljelenteni, de a szegény fiatalok sorsa érdekelt, s feltettem magamban, hogy ha már nem is segíthetek rajtuk, de ártani nem fogok nekik. Szálá-ára kísérttem a sebesültet, persze a legnagyobb titokban és óvatossággal, bár magam nem keveset kockáztattam. Otthon, hála egy igen ügyes spanyol orvos gyógykezelésének, állapota jobbra fordult, s rövid idő múlva tu volt a veszélyen. Valahányszor meglátogattam, mit elég gyakran tettem, nem beszélt velem másról, mint szerelme tárgyáról, Marianneról, kiről azonban semmi hírt sem tudhattam, mert Don Ferrandez palotáját jobban őrizték, mint egy erődöt.

Erősen megleczkéztetem a beteget, éreztettem vele magaviselete hibás volt és vétkességét. Ilyenkor a legnagyobb nyíltszívűséggel, így szólt:

— Istenem, Perez, mi van azon meglepő mikor oly forrón szeretem!...

A szegény fiu semmi rosszt sem látott a dologban.

Egy este, épp szolgálati napon volt, az ég be volt borulva. A hold csak néha világított ki a fellegek között. Sokáig álltam helyemen; majdnem mindig az erkélyre néztem, de hiába, minden ablak sötét volt, s az egész ház csöndes.

Ekkor egyszerre a senora termelt előttem. Mint egy árnyék, halkán, nesztelenül jöhetett ki a kapun, mert közeledtet észre sem vettem. Halálsápadt volt és kezében egy levelet tartott melyet átnyújtott nekem.

Kikérdezett, mikor láttam Manuelt, hogyan van, s aztán így szólt:

— E levelet mint halott irtam egy halotthoz! Oh, mert halálát tul nem élhettem volna, S most menjen jó Perez adja át neki; szegénynek Isten hába adta vissza életet, mert rá nevezve meghaltam. Mához nyolcz napra a szent Klára rendzárójába megyek, hogy életemet ott kegyesen végezzem be.

— Nagy ég! lehetséges-e? s a senora beleegyeznek? kérdeztem tőle ré-zvétel.

— Kénytelen vagyok, minthogy határozottan kijelentettem férjemnek, hogy vele birtokára nem megyek, nem marad más hátra, mint zárdába vonulni. Oh, de inkább elevenen temetkezem a legszigorubb zárda cellájába, mint hogy azon embert lássam magam előtt, kit gyűlölk, s ki szerencsétlenné tett, midőn hozzá nőül menni kényszerített. Isten áldja, Perez! Ezentul nem leszek többé földi lény s ha átadja leveletem, mondja meg neki, hogy éljen boldogan, habár egy másikkal is.

Ezzel letörülte könnyeit és visszavonult.

(Folyt. köv.)

Tőzsde.

A „Debreczen” eredeti távirati tudósítása.

Budapesti gabonátőzsde.

— Érk. d. e. 10 ó. 35. p. órákor. —

Őszi buza szept.—okt.-re	6.32—
Tavaszi buza márcz.—apr.-re	6.82—83.
Őszi rozs	5.70—
Tavaszi rozs	6.10—12.
Őszi zab	5.66—91.
Tavaszi zab	5.88—90.
Új tengeri május—jun.-ra	4.50—51.

Bécsi gabonátőzsde.

— Érkezett d. e. 11 20 p. órákor. —

Őszi buza szept.—okt.-re	6.67—68.
Tavaszi » márcz.—apr.-re	7.10—11.
Őszi rozs	6.18—
Tavaszi rozs	6.44—45.
Őszi zab	6.—
Tavaszi zab	6.26—
Tengeri máj-jun.-ra	4.79—80.

Debreczeni városi színház.

Idény bérlet. 7. Pára'lan bérlet.

Kedd 1895. okt. 8-án:

Paraszt becsület.

(Cavalleria rusticana.)

Opera. Irtá: Targioni-Tozzetti és Manasci. Zenéjét szerzett Mascagni Péter. A jelmezek Püspöki Imre főruhátáros felügyelete alatt készültek. (Rendező: Tiszay D.)

S Z E M É L Y E K :

Santuzza	Pajor E.
Lola	Galyasi Paula
Turiddu	Német János
Alfio	Haday S.
Lucia	Loacsarekné,

Ezt megelőzi. Ittel először:

A 13 számú szoba

Vigjáték 1 felvonásban (Rendező Hevessy.)

S Z E M É L Y E K :

Vári Béla	Tapolczay,
Laura neje	Bogyó Ilona
Dr. Berkes	Hevessy
Órzsé, neje	Kiss Irén,
Barna, ügyvédsegéd	ifju Németh
Pinczér	Rózsahegy
Szobaleány	Bajnóczy V.

Történik egy szállodában, melyben fürdő is van.

Szerdán 1895. okt. 9-én.

Fedora

Dráma 4 felvonásban. Irtá: Sardou.

A szerkesztő postája.

R. Miklós Budapest. A költeményeket megkaptuk, köszönjük.

Margit. Helyben. Mai számunkban jön. Kérjük a többit. Üdvözlét.

Sz. S. Helyben. Klenovicsné (Szerény Gizella Arday Idát helyettesíti a debreczeni színtársulatnál. Németh János elég jó Goldstein Számi volt. Azok, akik Krémer Jenőt látták, mint Goldstein Számit, azt állítják, hogy Krémer hasonlíthatatlanul jobban játsza.

Nyilttér.*)

Folyó évi október hó 5-ikén a „Debreczen” 194. számában Utczai csendélet cím alatt kitett közlemény nem felel meg a valóságnak. A cikk ellen mivel becsületemet megsértette szót emelek. Az állítatik, hogy Dézsy László és Mezey Gyula a Kádas utcán lár-mázva vonultak volna végig. Részegek nem voltunk és rendezavarást nem követünk el. Továbbá, az állítatik hogy a rendőrt megtámadni és ütlegetni kezdtek volna. Ez ellen tiltakozom. Sőt a t. rendőr uraktól azon brutális eljárásukért, a melyet tettek, nevezetesen: hogy a 35-ik számú rendőr oly kifejezéssel élt, a mely becsületemet megsértette, sőt ő tette is bántalmazott, elégtételt fogok kéri illetékes helyen. Sajnos, hogy a bántalmazások daczára, a cikk ugy értelmezhető, hogy: mi megérdemelt büntetésünket megfogjuk kapni. Ezen soraimból kitetszik, — úgy hiszem, — hogy a büntetés háttérbe szorul.

Dézsi László m. k. ácsmester.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Dr. Weisz Károly

a drezdai nőgyógyászati
klinika v. segédorvosa
szülész és nő-gyógyász.

Rendel: d. e. 8—10.

d. u. 3—5.

Lakik: Piacz-utca 1828. sz. a főpostával szemben.

Dr. Szöllőssy Béla

az összes gyógytudományok tudora,
bőrgyógyász és bujakór specialista,
cosmetiqueur

Rendel 8—10, 2—4 óráig.

Lakása: Széchenyi-utca 1796. szám a. Bejárat a Kis-uj-utca felől is.

Nagy szőnyeg-raktár
Kossuth-utca

KARDOS LÁSZLÓ

üzletében.

Ujjonnan berendezve, szép tágas, világos teremben választhatók a legjobb és legszebb **futó darabos és szalon szőnyegek**, butortakarók, ágy- és asztalterítők, utazó pokróczok, flaneltakarók, amerikai bőrvásznak, valódi angol Lynoleum és viasz-parquet.

Uj kalapok.

Az őszi és téli évadra

Modell kalapok

rendkívül dús választékban érkeztek

EMERICH ARNOLDNÉ

ujjonnan és csinosan berendezett Debreczen város legnagyobb

női divat-üzletében

Városhaza-épület, Kossuth-utca

SCHWARZ M. L.

Debreczen, a főposta mellett

női és férfi-divat üzletében

legolcsóbban beszerezhetők

férfi, fiu és női kalapok,

Jäger ingek, nadrágok és harisnyák,

férfi ingek, gallérok és nyakkendők,

női alsó szoknyák, nadrágok és blousok.

igen szép fiu és leány tricot-ruhák,

legolcsóbb

szabott árak mellett.

Üzlet teljes feloszlatás miatt
hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS

mélyen leszállított árak mellett

KISS LAJOS

női divat, vászon és rövidáru üzletében,
TISZA PALOTA.

A legujabb

NŐI BLOUSOKAT,

valamint

gyermek-ruha és gyermek-felöltöket

legolcsóbb szabott áron ajánl

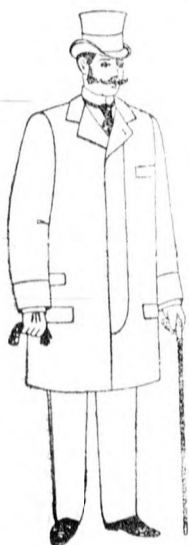
Steiner és Wittmann

DEBRECZEN, Főpiacz, a főposta mellett.

Az ország legnagyobb és legrégebb
férfi-, fiu- és gyermek-
RUHÁK RAKTÁRA

fennáll egy félszázad óta.

Az 1895-6-iki őszi és téli idény ujdonságai:

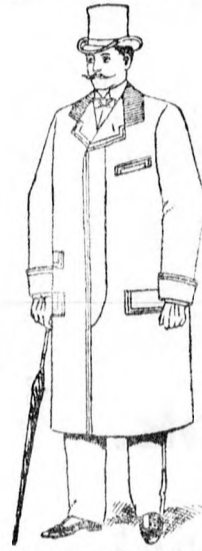
Őszi felöltő
11 frt
és feljebb.

Öltöny
13 frt 50 kr.
és feljebb.

Utazó köpeny
17 frt
és feljebb.

Téli felöltő
18 frt
és feljebb.

Gyermek
Costüm 5 frt
és feljebb.

NEUMANN M.

Debreczen, főter, a főposta átellenében.

Az üzletház elvei: Lelkiismeretes kiszolgálás, szigoruan megállapított és minden darabon **feltüntetett határozott árak.**

Saját raktárak:

Budapest: IV.: Múzeum-körút 1.
 Bécs VI.: Mariahilferstrasse 35.
 „ IV.: Wiedner Hauptstrasse 8.
 „ I.: Kärthner-Strasse 31.
 Nagy-várad: Bémer-tér, kishídfőnél,
 Lévy-ház.
 Temesvár: Belváros, Hunyady-u. 64
 Belgrád: Fürst Mihail-Strass 4.

Fiume: Corso 497.
 Ujvidék: Grand Hotel mell tt.
 Sofia: Alexander-platz 1.
 Triest: Via Ponto Rosso 1.
 Zágráb: Ilica 6. Grand-Hotel.
 Sarajevo:
 Kragujevac:
 Nisch: stb., stb